

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ
HIVATAL ÉS NYOMDA

Cluj-Kolozsvár, St. Baron
Pop, (Brassai-utca) 10

Telefon: Szerkesztőség
Kiadóhivatal — 977
N. Sz. — 558

A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza

UJ KELET

NEOLÓGUSZOK ÉS NYOMDA

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában
Egész évre — 620
Félévre — 320
Negyedévre — 170
Egy hónapra — 60
Egy szám ára pályaud-
varon és vidéken is 3 lej
Bukarestben — 3-50

Csehszlovákiában
Egy hónapra — 25 ct
Egy szám — 1-50 ct

1924 március 10 Hétfő

Cluj-Kolozsvár * VII. évfolyam * 57. szám

5684. Ádár sáni 4

Sirjunk-e, ne vessünk?

Irta Marton Ernő

Akadnak talán egyesek, akik töpre-
gni fognak ma: kiben: sirjanak-e, ne vessenek?
Nincs kizárva, hogy olyanok is lesznek, akik
jóleső elégtétellel, sőt leplezetlen kárörömmel
fojgák mondani: ime, amit előre láttunk, be-
következett. Ezer arca van az emberi léleknek
és ezer huron játszik az élet. Ugyanaz az ese-
mény az érzelmek legszeleesebb skáláját vált-
hatja ki. Am gondolkodhatnak akár hogy az
egyesek, bennünket és bizonyára a zsidóság iga-
zabb felét, mély és fájdalmas szomorúsággal
tölt el a legújabb budapesti hír. Egy bécsi lap
nyomán az Új Kelet mai számában megdöb-
bentő jelentést közlünk arról, milyen romboló
munkát végzett Magyarországon már eddig —
alig öt éves fennállás alatt — a numerusz klau-
zusz. A legautentikusabb fórum, Budapest vá-
ros tiszti főorvosa mondotta ki a leújító itéle-
tet, hogy a numerusz klauzusz fenyegető ve-
szedelembe sodorta a magyar közegész-égügyet.
A gyűlölet törvénye nap-nap után újabb ember-
áldozatokat követel. A tiszti főorvos szerint az
ifju orvosgeneráció, amely a numerusz klauzu-
szos évek alatt került ki az egyetemről, nem
áll hivatása magaslatán és valóságos veszedelmet
jelent a társadalomra. Ezek a fiatal orvosok
egyetemi tanulmányaik idején a szorgalmas, ko-
moly tanulás helyett politikával foglalkoztak,
elhanyagolták a tudományt és minden gondju-
kat az képezte, miként keserithetnék meg még
jobban zsidó kollégák életét.

Most aztán jelentkeznek a következmé-
nyek: a fiatal orvosgeneráció — kevés kivé-
tellel — egészen járatlan az orvosi mesterség-
ben, néha a legelembb skaktudással sem ren-
delkezik és csak természetesen, hogy ilyen körü-
lmények között mindennaposak az orvos hibá-
jából bekövetkező halálesetek. Elképzelni is ir-
tózatos, hogy egy egész ország ki legyen szol-
gáltatva ennek a veszedelemnek. Irtózatosabb
ez a legpusztítóbb járványnál, mert a járvány
ellen a jó orvos meg tudja védeni a társadal-
mat, de a rossz orvossal szemben nem tud vé-
dekezni a társadalom. Ez az oka annak, hogy
bármennyire is a mi rehabilitátásunkat és
jós ataink szóról-szóra való beteljesülését jelenti
a budapesti főorvos vádirata, mégis, nemcsak
hogy az öröm legkisebb rezdülése sem fut át
testünkön, de mély és nagy szomorúság lesz
urrá rajunk. Ez a szomorúság már akkor is
bennünk volt, amikor előre sejtettük a bekö-
vetkezőket, de amikor a jóslatért kinevettek,
sőt megfeddtek bennünket.

Azt azonban helytelen volna elhallgatni,
vagy pláne letagadni, hogy ez a komor jelen-
ség csakugyan bennünket igazol, csakugyan har-
sogó tiltakozás a numerusz klauzusz ellen, erő-
sebb minden eddiginél, mert maga az élet
emeli fel tiltakozó szavát. A fogalmakat azon-
ban tisztázni kell, nehogy félreértések kelet-
kezzenek és főként, nehogy mi magunk téve-
désbe essünk. Ez utóbbi volna a legártalmasabb
és soha jóvá nem tehető. Óva kell intenünk
minden tultozt és elhamarkodott következte-
téstől. Világosan és minden kicsinyes szubjek-
tivitáson felülemelkedve kell a magyarországi
orvosbotrányt megitélnünk és annak igazi okait
keresnünk. A legbűnösebb és legigazságtalanabb
okoskodás volna, ha valaki azt a következte-
tést kockáztatná meg, hogy azért rosszak a
magyarországi fiatal orvosok, mert a zsidókat
száműzték az egyetemről. Ez azt jelentené,
hogy a zsidók nagyobb képességekkel rendel-
keznek és tehetségesebbek, mint nemzsidó kol-
legáik. Holott ez nem igaz. Egy ilyen állítást,
akárhogy legyezgesse is egyes naiv lelkek hiu-
ságát, nekünk magunknak kell a legerélyeseb-
ben visszautasítanunk és megcáfolnunk. Nem-
csak az objektív igazság követeli ezt meg, de
elsősorban saját ifjuságunk erkölcsi jövője,

amelyet egy ilyen tévhit, sőt ne resteljük ki-
mondani: hazugság, végzetesen megméltelyez-
het. Nincsen különbség kulturkapacitás tekint-
tetében az európai népek között, legfeljebb a
tényleges kulturállapoton lehetnek fokozatok.
Nincsen magasabbrendű és alacsonyabbrendű
fajta. A zsidó diák se nem tehetségesebb, sem
tehetségtelenebb a nemzsidó diáknál. Egyenlő
arányban vannak mindkét oldalon tehetségesek
és tehetségtelenek és a verseny egyenlő felté-
teleket kínál mindenkinek az Alma Mater ölé-
ben. A magyarországi orvosviszonyok tehát
nem azért rosszak, mert az utóbbi években
nem kerültek ki az egyetemről zsidó orvosok,
hanem azért, mert a kikérült orvosok nem
készültek fel eléggé pályájukra, tanulmányi ide-
jüket nem szentelték kellő mértékben a komoly
studiumoknak és képzettségük hiányos maradt.

Ezt pedig egysesegyedül a numerusz klau-
zusz idézte elő. A numerusz klauzusszal egy-
idejűleg a politika is bevonult az egyetemre. A
diákság figyelmét és idejét a különböző moz-
galmak foglalták le, tüntetések, protestálások,
a zsidó kollégák bántalmazása, bizony nem
csoda, hogy a tanulásra vajmi kevés idő ma-
radt. A numerusz klauzusz felverte a tudomá-
ny áhitatos csendjét, megakadályozta a tanu-
lmányokba való komoly elmélyülést. Mert a
numerusz klauzusz végeredményében nem egyéb,
mint a napi politika zürzavarának, a gyűlö-
ködő szenvedélyeknek és az utca lármájának
behurcolása az egyetemre.

Es még egyet idézett elő a numerusz
klauzusz. *Leccsökkentette a versenykedvet*, mert
kizárta a versenyből a jelentkezők százait. És
hiába, ez már az élet törvénye, a verseny csak
akkor szép, ha szabad és korlátatlan. Ha nem
állítanak tilalomfát éppen azok elé, akiknek az
idők folyamán életemüké vált a megfeszített
inakkal való versenyfutás. A zsidó diák talán
a valóságok kényzsere alatt, talán csak atavisz-
tikus ösztöneitől kergetve mindig így érezte,
hogy neki egy fokkal gyorsabban kell futnia,
mint a többinek, ha a célhoz akar jutni. Ez a
momentum volt legbensőbb meggyőződés
szerint az, amely jelentőséget kölcsönözött a
zsidóságnak a tudományos életben, amely csak-
ugyan előbbrevitte a tudományt. Ez a kényszer
a gyorsabb, mindig gyorsabb futásra, ez volt
az, amely nemcsak a zsidóságból termelt ki
világhírű tudósokat, de másokat is inspirált a
folyton magasabbra és magasabbra törekvésre.
A zsidó diák komoly és méltó versenytárs volt
az egyetemen, aki éppen versenytársi szerepé-
ben volt felbecsülhetetlen tényezője a tudomá-
nyos nivó általános emelkedésének. Ezt a de-
rék, ambiciózus startolózt zárta ki a numerusz
klauzusz a versenyből. A sok között ez sem a
legkisebb oka a fiatal magyar orvosgeneráció
leromlásának.

Vajjon okulni fognak a magyar politikai
körök a budapesti tiszti főorvos szörnyű sta-
tistikáján? *Okulniok kell*, mert itt már nem
elvonó elméletek és politikai érzelmek küzdé-
nek egymással, ebbe a vitába az élet dörögte
bele a maga igazságát, amely erősebb minden
politikai műfogásnál és önző teóriánál. Az élet
mindenkit egyforma mértékkel mér s aki meg-
akarja hami itani ezt a mértéket, azt megbün-
teti. A szomorú orvosi statisztika minden ér-
nél erősebben beszél és parancsol: az egyete-
met vissza kell adni megint a tudománynak és
száműzni kell belőle a politikát. De legfőké-
pen nem szabad, hogy az egyetem különbséget
tegyen vallás és vallás, faj és faj között, mert
ez minden politika csúcspontja, a legbrutáli-
sabb, legártalmasabb valamennyi között. Szab-
baddá kell tenni ismét a tudomány nemes ver-
senyét, mert egyedül ez az, mi az emberiséget előbbre
viszi és zálogát képezi a boldogabb jövőnek.

A szenátus is módosította a lakbérleti törvényjavaslatot

Marzescu törvénye elvesztette eredeti karakterét.
Országos akció a lakbérleti törvény gyökeres meg-
változtatására. A bukaresti opera koncessziója a
parlamentben

(Bucuresti-Bukarest, március 8. Az Új Ke-
let tudósítójától.) A lakbérleti törvényjavaslat
tegnap délután a szenátus bizottsági ülése elé
került. A bizottsági ülés hosszas vita után újabb
módosításokat eszközölt a javaslaton. A külön-
böző fórumokon történt módosítások után a
lakbérleti törvényjavaslat teljesen elvesztette
eredeti karakterét és egyelőre lehetetlen el-
igazodni a sokszor változtatott paragrafusok
között.

A szenátus módosítása

A szenátus bizottsági ülése a javaslat leg-
fontosabb pontjait, a házbérekre vonatkozó
részét módosította, mégpedig a háztulajdonosok
előnyére. Eszerint a százezer lej évi jövedelem-
mel bíró lakók házbére az 1916 (Erdélyben
1914) évinek négyszerese, 150.000 lejig ötszö-
röse, 180.000 lejig hatszorosa, 200.000 lejig
hétyszerese, 250.000 lejig nyolcszorosa és ezen
felüli jövedelemnél a házbér az 1916. évi bér-
nek (1914) 8—12-szerese lesz. A javaslat többi
rendelkezését elfogadták.

Az így átforgált törvényjavaslat a szená-
tus együttes ülése elé kerül, ahol valószínű-
leg újra módosítanak rajta, aztán a kamara
elő terjesztik, amely előrelátható ag szintén nem
fojga változtatás nélkül megszavazni a javaslato-
t. Az érdekelt felek azonban: a háztulajdo-
nosok és a lakbérlok úgy látszik nem biznak
abban, hogy a törvényjavaslat ki fogja elégi-
teni kívánságaikat és megkezdett tiltakozó ak-
cióikat tovább folytatják.

A miniszterek nem válaszolnak a szenátorok interpellációira

A szenátus mai ülésén Popa esperes a
krassósörényi csendőrség erőszakoskodását teszi
szóvá egy ottani lelkész letartóztatása kapcsán.
Lupu kéri, hogy Bukovinában is alkalmazák
a tisztviselői pragmatikát, mert ott semmibe
sem veszik a tisztviselők jogait. Popovicu li-
berális képviselő megállapítja, hogy a minisz-
terek szokás szerint nem válaszolnak a szená-
tusban elhangzó interpellációkra, ami nem sok
tiszteletre vall a szenátus iránt. Ennek a szo-
kásnak meg kell szünnie.

Az elnök ezután jelenti, hogy a lakbér-
leti törvényjavaslat bizottsági tárgyalása be-
fejeződött és javasolta, hogy a szenátus hol-
napi ülésén fogjon hozzá a törvényjavaslat tár-
gyalásához. Marzescu igazságügyminiszter indit-
ványára elhatározta még a szenátus, hogy va-
sárnap is ülést tart a javaslat mielőbbi elinté-
zése végett, mire a mai ülés végetért.

A kamara ülésén Popovicu javaslatot
nyújt be, hogy a kolozsvári egyetem a filológia
az eddigi tanfolyamszerű előadások helyett ren-
des katedrát kapjon. Dragomirescu felvilágosi-
tást kér Florin Sionnak a jasi egyetem taná-
rává történt kinevezése miatt, amelyet törvény-
telennek tart. Anghelescu közoktatásügyi mi-
niszter kijelenti, hogy a kinevezés törvényes
alapon történt.

Lepadatu művészeti miniszter válaszol
Toni és Orleanu képviselőknek az operaház
koncessziója ügyében, ismerteti a koncesszioná-
lás okait, amelyek pénzügyi és adminisztratív
természetűek, mert a hivatalos bürokrácia tul-
nehézkés egy művészeti intézet vezetésére. Biz-
tosítja a kamarát, hogy a kötött szerződés az
opera nemzeti jellegét minden tekintetben ga-
rantálja. Sajnálja a művészek lemondását és
reméli, hogy rövidesen helyre áll a béke.

Toni nincs megalégedve a válasszal és
kijelenti, hogy interpellálni fog ebben az ügy-
ben. Ezután a kamara megszavazza a katonai
büntetőtörvénykönyvnek a csatolt területekre
való kiterjesztéséről szóló törvényjavaslatot.

Flókiúzet
Egeres
Főzet és sze-
készt és
ládagyár
1 szá-
d *
fon 758
R.-T.
LITÓK
YÁR
DE
a-Mare
MŰLÁBAK
NZ
ANYI 6
minden-
közöljük
Rador

Előzetes orvosi vizsgálat alapján lehet házasodni — Törökországban

Népgyűlések a rendelet ellen

(Konstantinápoly, március 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) Nehány nappal ezelőtt a kormány rendeletet közölt, amelynek értelmében házasságot kötni nem lehet, csak előzetes orvosi vizsgálat alapján. A rendelet a következő érdekes pontokat tartalmazza:

A házasulandó felek ebbeli szándékukat tartoznak a mukárnak (polgármesternek) bejelenteni, aki a jegyeseket maga elé idézi.

A mukár megállapítja a felek személyazonosságát és karjukra bélyegzőt üt. A bélyegző bemutatása alapján orvosi vizsgálat alá kerülnek.

Az orvos megvizsgálja a feleket és kiállítja a tapasztaltakról szóló bizonylatot.

Ha az orvos véleménye szerint a házasulandók nem alkalmasak az egymással való együttélésre, akkor a mukárnak nincs joga beleegyezését adni a házassághoz. A bizonylatnak fel kell tüntetnie, vajjon az illetők csak az egymással való együttélésre alkalmatlanok, vagy egyáltalán nem alkalmasak arra, hogy valaha is házasságot kössenek.

Ha az orvos házasságra alkalmasnak találja a feleket, akkor a mukár hozzájárul a házassághoz, amelynek alapján a házasságot a török törvények szerint meg lehet kötni.

Reakciós körökben a hatóságoknak a házasságba való beavatkozását örömmel üdvözlők, a széles néptömegek között azonban a rendelet nem mondható népszerűnek. Napról napra népgyűlések tülkölnek ellene. A szónokok kifejtik, hogy ezzel a rendelettel megátolják a természetes fajfenntartás feltételeit, lelkileg egymáshoz nem illő férfiakat és nőket boronálnának össze és tág teret hagynak a megvesztegetésnek. Ezészen bizonyos, modják a szónokok, hogy azok, akik pénz felett rendelkeznek, mindig meg fogják találni a módot a rendelet kijátszására. Ellenben a néppel szemben nemcsak a törvény ridegségét fogják alkalmazni, hanem az önkényt is.

354.342 zsidó él Csehszlovákiában

A köztársaság területén élő zsidók fele nemzeti alapon áll

(Prága, március 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az 1921. évi népszámlálás alapján most hozták nyilvánosságra a zsidó népnek a csehszlovák köztársaságban való számbeli elhelyezkedését.

Ezerint a szorosított Csehszlovákiában 79,777 zsidó él (33,898 férfi és 40,808 nő). Ezek közül 37,234-en (17,999 férfi és 19,335 nő) cseheknek mondták magukat, 26,048 (ezek közül 12,233 férfi, és 13,735 nő) németeknek 10,983 (5582 férfi és 5401 nő) zsidó nemzetiségűeknek, 964 más nemzetiségűnek vallotta magát, 4538-an külföldi volt.

Morvaországban és Sziléziában 45,306 zsidó él, közöttük 22,311 férfi és 22,995 nő. Ezek között 6116-an (3031 férfi és 3085 nő) cseheknek, 13,581 (6426 férfi és 7145 nő) németnek és 18,630 (9122 férfi és 9508 nő) a zsidó nemzetiséghez tartozóknak vallotta magát. 622 zsidó más nemzetiségűnek jelölte meg magát. Külföldi 6367. A köztársaság fővárosa, Prága 31,751 zsidó lakost számlál, akik közül 16,264 magát a cseh, 7421 a német, 5800 a zsidó, 466 pedig más nemzetiségűnek tartozóknak vallotta magát. 1800 prágai zsidó lakos külföldi.

Szlovénokban 135,918 zsidó szerepel a népszámlálási statisztikában (66,811 férfi és 69,102 nő). Ezek közül 29,136 szlováknak, 179 oroszoknak, 8738 németnek, 21,584 magyarnak, hetvenegyzertizennyolc zsidó nemzetiségűnek, 188 más nemzetiségűnek vallotta magát. 5057-en külföldi.

Rusznokban 93,341 zsidó lakos él (közöttük 45,470 férfi és 47,821 nő) 717 szlováknak, 3528 oroszoknak, 262 németnek, 6863 magyarnak, 79,560 zsidó nemzetiségűnek. 713 más nemzetiségűnek vallotta magát. A külföldiek száma 1698.

A csehszlovák köztársaságban együttvéve — a hulcsini területet kivéve — 354,342 zsidó él. Ezek nemzetiségek szerint így deklarálták magukat:

Nemzetiség	Szám	Arány (%)
Cseh és szlovák	73,206	21.8
Orosz	3,707	1.1
Német	48,629	14.5
Magyar	28,447	8.5
Zsidók	180,191	53.2
Más nemzetiségűek	2,487	0.9

Ezenkívül még 17,678 külföldit számoltak, akiknek azonban nemzeti hovatartozásuk tekintetében nem kellett a népszámlálási iv idevonatkozó rovatát kitölteniük.

A szocialisták feltételeket szabnak Bethlennek

Parlamentti béke a kölcsön folyósítása alatt. Felhatalmazási törvényt kér a magyar kormány. A népszövetségi kiküldöttek boosztása. Vita a lakáskérdésről

(Budapest, március 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) A nemzetgyűlés drámasági bizottsága tegnap tárgyalta a lakásemelésről szóló kormányrendelet tervezetét. Több felszólaló rámutatott arra, hogy utólagos béreelésnek helye nincs, legfeljebb arról lehet szó, hogy május elejéről felemeljék a lakbérket. A bizottság egyes tagjai sürgették, hogy az üzlethelyiségek felmondásának kérdését törvényileg rendezzék és abban

az 1925 májusára tervezett felszabadítási határidőt hosszabbítsák meg.

Vass népjóléti miniszter válaszában kijelentette, neki is az a véleménye, hogy ezt a határidőt valóban meg kell hosszabbítani. Ezután a bizottság elfogadta a miniszternek a pótlakbérre vonatkozó r. ismertelőterjesztését.

A népszövetségi delegáció ma tisztelgő látogatást tett a kormánynál, amiről hivatalos kommuniké adnak ki. A kommuniké tudomásul adja, hogy

a népszövetségi delegáció a bizottságokat alakított

a tárgyalások siettetésére. A pénzügyi és gazdasági kérdéseket külön külön bizottság fogja a maga hatáskörében lefolytatni.

A népszövetségi megbízottakkal való tárgyalások b-f-j-zése után olyan törvényjavaslatok kerülnek a nemzetgyűlés elé, amelyekben a Bethlen-kormányt előreláthatóan rendkívüli elhatalmazást kell kérnie a kölcsönügy lebonnyolításával kapcsolatban. A miniszterelnök nagy súlyt helyez arra, hogy ezalatt a nemzetgyűlés tárgyalásának anyagából kiküszöböljék minden olyan mozzanatot, amely az ország érdekeinek

kárára befolyásolná a törvényhozás munkáját.

Az ellenzék jelentékeny részének az a feltevése, melynek Ugron Gábor kifejezést is adott, hogy a külföldi kölcsön nem pártoknak, ha-

Országos akció az erdélyi kolóniáért

Ajándék megváltás Palesztinánál. A Zs. N. S. felhívása. Sökkelhet helyett Palesztina-hét

Cluj Kolozsvár, március 8. Uj Kelet munkatársától.) A palesztinai erdélyi kolónia az erdélyi zsidóság érdeklődésének központjába került. Az újabb jelentések a kolónia hatalmas lendülettel adnak számot. Legutóbb Prof. Auhagen dr. híres német tudós látogatta meg a kolóniát és a legnagyobb meglepődését fejezte ki a látottak felett. Ugyancsak az erdélyi kolónia vendége volt Prof. Mied, az amerikai kormány kolonizálási szakértője is. Az Erdélyi öi kikérült telepek tehát becsülettel megállják a helyüket. A palesztinai erdélyi kolónia a zsidóság minden rétegében a legnagyobb szeretettel váltotta ki és Palesztina felépítésében való részvétel egyeztetet teremtet a zsidóság érdekvilágában. Ennek az egységnek imponálás megnyilatkozása lett az a purimi akció, amelyet a Zsidó Nemzeti Alap erdélyi titkára most készít elő. Az egész világon a purim örömnünepén a N. A. részére gyűjtnek. Ezen az örömnünepén az egész világ zsidóságára Palesztina felépítésére gondol.

A Szövetség vezetősége e szent cél fontosságának tudatában u. y határozott, hogy a purim hetére előrt sékelhetet a jövő hónapra halasztja és minden energiáját az erdélyi kolónia megváltására indított purim-akció rendelkezésére bocsátja. A Szövetség a következő felhívással fordul a helyi csoportok utján tagjaihoz:

Az erdélyi zsidóság Palesztina-munkája immár egy produktív cél megvalósításához kapcsolódott. A zsidó Nemzeti Alap a virágzó Jezsreel-völgyében az erdélyi zsidóság számára 4000 dunamot bocsátott rendelkezésre, amelyen már meg is alakult az erdélyi kolónia. Az Emeke-Jezsreelben erdélyi zsidó földművesek már be is vetették a szünet kezezer év óta parlagon hagyott földet és boldog jelentésekben üzenik, hogy már kezd szárbaszökni az első vetés.

Erdély és Bánság zsidósága nem teljesítette kötelességét Palesztinával szemben és most mégis ilyen ajándékot kapott. Hogy ezt az értékes földterületet nekünk adhatták, más országok zsidósága adta össze adományait. Mi nekünk nincs jogunk viszonzás nélkül elfogadni ezt az

nem az országnak kell, mert nélküle összeomlik, ezért a kölcsön keresztülvitelért az ellenzéknek mindent meg kell tennie. Ezzel szemben a szélsőbal szociáldemokraták kijelentették, hogy a parlamenti békének előfeltételei vannak, amelyek teljesítése nélkül tovább folytatják a harcot.

Budapest, márc. 8. A kormányzónál történt látogatás után a népszövetség küldöttsége a Hungaria-szállóban fogadta a sajtó képviselőit. Strakosch népszövetségi delegátus az újságírók előtt kijelentette, hogy

a koronastabilizálás hiánya a főoka minden bajnak.

A leglényegesebb feladat tehát tartós és egészséges alapra fektetni a pénzügyeket. Legszükségesebb intézkedés a pénzügyi c. ó beszüntetése, ami természetesen nem történhet meg máról holnapra. Erre az időtartamra igénybe kell venni a nép megtakarított pénzét kölcsönképpen.

S rakosch ezután kijelentette, bizik abban, hogy a sajtó is kiveszi részét az együttműködésben, majd a hozzáintézett kérdésekre válaszolt. Az első kérdésre, hogy van-e valami összefüggés Ausztria és Magyarország rekonstrukciója között, Strakosch azt válaszolta, hogy a két probléma azonos, így tehát a népszövetségi delegáció munkairánya is nagy vonásokban egyöntetű.

A magyar jegybankra vonatkozólag

Strakosch kijelentette, hogy az nagyjából ugyanolyan mintája lesz, mint az európai államok legtöbbjében és Amerikában, de tekintetbe veszik, hogy Magyarország mezőgazdasági állam. A harmadik kérdésre kijelentette, a magyar jegybanknak a feladata az lesz, hogy a pénz hullámzását elkerüljék, így tehát a stabilizálással inflációs hitelekkel nem lehet szó. A jegybank alaptökéjét, mint annakidején az osztrákot, harmincmillió aranykoronában állapították meg.

Országos akció az erdélyi kolóniáért

Ajándék megváltás Palesztinánál. A Zs. N. S. felhívása. Sökkelhet helyett Palesztina-hét

ajándékot. Ha nem létesítettük volna az erdélyi kolóniát, akkor is kötelességünk lenne dolgozni Erec Jizraelért, de így fokozottabb feladatunkká vált, hogy a legrövidebb időn belül megváltjuk a nekünk adott földet. Mi vállaltuk ezt a kötelességet és becsülettel teljesíteni is fogjuk.

Purim örömnünepét az egész világon azzal ünnepelel a Cionért imádkozni, de tenni is akaró zsidóság, hogy a sláchnonesz ősi kedves szokását a K. K. nek való adományával váltja meg. Szövetségünk működése óta ez az első purim ünnepe, amely ezzel a nagy céllal lesz teljes.

Váltjuk meg sláchnoneszünket, hogy ez által megváltjuk Erec Jizrael földét, hogy megváltassuk a mi kolóniáink földjét. Ne legyen olyan zsidó, akár elvtársunk, akár sem, hogy ne adja sláchnoneszt az erdélyi kolóniának. Hisz minden 100 lejlel 2 dm² földet vásárolunk meg Erec Jizrael földjéből a zsidó nép örök tulajdonául.

A K. K. erdélyi részti főirodája a purimi akcióra vonatkozó utasításait már megküldötte bizalmijainak és bizottságainak. Felszólítjuk a helyi csoportok vezetését, Szövetségünk minden egyes tagját, hogy vegye ki a részét ebből a munkából. Támogassa mindenben a K. K. bizottságait és mutassa meg, hogy cionistának lenni azt jelenti, hogy fokozottabb mértékben vállaljuk és viseljük azokat a kötelességeket, amelyeket minden zsidónak vállalni kell.

A Szövetség felhívása igen helyesen jelöli ki a cionisták szerepét a Palesztina-munkában. Palesztinát az egész világ zsidósága számára itélték oda a nagyhatalmak, felépítéséhez tehát az egész világ zsidóságának hozzá kell járulnia, tekintet nélkül arra, hogy milyen felfogású. De minden cionistának fokozott kötelessége, hogy nagyobb mértékben teljesítse kötelességét, vegyen részt a munkából és egyedül csak ez, ami a Palesztina-munkában más felfogású zsidótól megkülönböztetheti. Hiszünk, hogy a Szövetség felhívása nem csak a cionisták körében talál meghallgatásra, de minden zsidó teljesíteni fogja kötelességét Palesztinával és zsidó testvéreivel szemben.

A nagy don a piactéren földön híres

piactéren. A ablakon meg Allhatta meg, — Há, felvitte az Ist — Nem választ a ötvenbanis ad — Nos a gazdag. — Nem is ezt csinálja geomó nagy k mat nem fekt

Szakáll romra uszított egyik paraszt — Mit Talán sajnálja — Deh — Hát — Csak miatt sírok, kém, annak s az urnak és é ták. Most, ho tott, hát hogy

Szilvéri aki nagyon sz józanon beáll utra akarta t — Sloz fogsz inni a r — Mit rá Slomo. — Hog a másvilágon — Der trinken — h

Sorsjeg leánykájának jegyet adott, vendett.

Egy all kisleány egy náját szorongat kérdi a gyere — Hát — Éde imádkozom, h a felelet.

Hát kérdi meglep — Itt bet für „Kin

Szodom egy kis erdély tott, de seho ott akarta ha korcsmát láto kapnia. De it zal a kifogás

Hát koldus — k — A l nak — hisz Kinyitja az A koldus me akart, amikor — Lát Most mondja leségemet? — Sem csak azt gond legalább meg

Ez történt...

A nagy kutyák és a kis kutya. Nagyváradon a piacon lakik egy gazdag zsidó, aki messze földön híres fukarságáról. Egyszer egy koldus tévedt be hozzá, aki nem ismerte hírét, különben nem töltötte volna idejét hiába azért az ötven baniért, amit ott kapott. A koldus nagyon elkéseredett a csekély alalmazna felett és elhatározta, hogy bosszút áll a fukar gazdagon. Elment és nemsokára egy kis kutyával tért vissza a piacterre. A gazdag zsidó ép akkor nézett ki az ablakon, meglátta a koldust a kicsi kutyával, nem állhatta meg, hogy meg ne szólítsa:

— Há, Brider! Ilyen hamar, egy perc alatt felvitte az Isten a dolgát. Még kutyákra is telik?

— Nem az Isten vitte fel a dolgomat, — válaszolt a koldus csipősen — hanem a maga ötvenbanis adományára.

— Nos és ezen kutyát kell venni? — kérdi a gazdag.

— Nem, majd libát! Különben a jó Isten is ezt csinálja. De neki sok pénze van és azt egy csomó nagy kutyába fekteti, én az én ötven banimat nem tektethetem csak ebbe a kicsi kutyába!

Einhorn Emil, Cluj

Szakáll. Egy orosz antiszemita agitátor pogromra uszította a parasztokat. Beszéde közben az egyik paraszt hirtelen sirva fakad.

— Mit sir maga? — kérdi az agitátor — Talán sajnálja a zsidókat?

— Dehogyan sajnálom — zokogja a paraszt. — Hát akkor?

— Csak a maga agrárodzása és a szakállá miatt sírok, mert volt nekem egy hízott bakkecském, annak szakasztott olyan szakállá volt, mint az urnak és éppen úgy ugrándozott, — de ellop-ták. Most, hogy az urat látom, újra eszembe jutott, hát hogyne sírnék... *Sz. S. Borsa*

Szilvórium a másvilágon. Egy falusi zsidó, aki nagyon szeretett inni, egyszer nem éppen szin-józanon beállított a rabbihoz. A rabbi, aki jobb utra akarta terelni hívét, szelíden korholni kezdi:

— Slomo, Slomo, te itt annyit iszol, mit fogsz inni a másvilágon?

— Mit fogok inni? Szilvóriumot! — vágja rá Slomo.

— Hogy gondold te azt, honnan fogsz te a másvilágon szilvóriumot venni?

— Der Rebe wird brennen und ich werde trinken — hangzik a válasz. *G. Z. Careimare*

Sorsjegy-ima. Egy hitsorsos két éves kis leánykájának születésnapjára ajándékként egy sorsjegyet adott, aminek a gyemek módszerűen örvendett.

Egy alkalommal az apa észreveszi, hogy a kisleány egy sarokban áll, kezében az anyja technáját szorongatja és ájtatosan imádkozik. Megkérdi a gyerektől:

— Hát te mit csinálsz?

— Édes apám, közeledik a húzás napja, imádkozom, hogy a sorsjegyem nyerjen, — volt a felelet.

— Hát hol van e könyvben ilyen ima? — kérdi meglepődve az apa.

— Itt van né, — szolt a kis leány — Gebet für „Kinderlose“. *Etoile, Szászváros*

Szodoma. Egyszer egy zsidó koldus betért egy kis erdélyi faluba. Minden házba bekopogtatott, de sehol sem kapott ebédet. Már csalódottan ott akarta hagyni a falut, mikor a faluvégén egy korcsmát látott, bement, hátha sikerül ott ebédet kapnia. De itt sem járt jobban, kitessekeltek azal a kifogással, hogy már régen megebédeltek.

— Hátha ebédet nem ad már, — mondja a koldus — legalább mutassa meg a feleségét.

— A korcsmáros ennek a furcsa kívánságnak — hisz nem került pénzébe — eleget tett. Kinyitja az ajtót és bekiabál a konyhába: *Lotti!*

A koldus megnézte az asszonyt és már távozni akart, amikor a korcsmáros megkérdezte:

— Látja, én tettem magának egy szívességet. Most mondja meg maga, minek akarta látni a feleségemet?

— Semmi különös, — mondta a koldus — csak azt gondoltam, ha már Szodomában vagyok legalább megnézzem Lótót. *Einhorn Emil, Cluj*

Gyilkol a numerusz klauzus

Budapest városi tisztifőorvosa vádat emel a fiatal orvosgeneráció ellen. Százzszámra pusztulnak a betegek a hozzá nem értő kezelés miatt. Orvostudomány helyett politika

(Bécs, márc. 8. Az Uj Kelet tudósítójától.)

A numerusz klauzus romboló hatásai Magyarországon társadalmi és kulturális életében napról-napra nyilvánvalóbbá lesznek. Ma már a legelfogultabb körök sem zárkozhattak el annak nyílt bevallása elől, hogy a politika térhódítása az egyetemen komoly válságba sodorta az ország közegészségügyi és intellektuális életét. A Bécsben megjelenő „Der Tag“ című napilap Budapestről a következőket jelenti:

Dr. Begha, Budapest városi tisztifőorvosa hivatalos jelentést adott ki a főváros 1923. évi egészségügyi állapotáról. A főorvos a jelentésben rendkívül éles kritikában részesítette a fiatal orvosgenerációt és különösen

hevesen kelt ki azok ellen, akik a numerusz klauzus óta szerezték oklevelüket.

Azok a vádak, amelyekkel a városi főorvos a budapesti orvosok jelentékeny részét és a vidéki orvosok fiatalabbjait vádolja, méreteiben jóval meghaladják Hochenegg bécsi professzor ismert vádjait is.

Begha doktor hivatalos jelentésében leszögezi, hogy a fertőző betegségek elterjedéséért, amelyek az elmúlt évben szokatlan mértékben dühöngtek Budapesten és a vidéken is,

a fiatalabb orvosgeneráció a felelős,

amelyek ahelyett, hogy szakismeretekre törekedtek volna és az egyetemeken legalább a legelőkelőbb is-

Angol-olasz-román demars Bulgáriához

Biztosítani akarják a Balkán békéjét. Ratifikálták az olasz-orosz szerződést. Az osztrák tárgyalások után kezdődik a román-orosz konferencia

(Cluj-Kolozsvár, március 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) Római jelentés szerint az angol kormányon kívül az olasz kormány is diplomáciai lépéseket tett Szófiában a macedóniai komitációnak jugoszláviai betörései miatt. Hír szerint Románia is utasította szófiai követét ilyen demars megtételére. Politikai körökben remélik, hogy ezzel végetvetnek a bolgár-jugoszláv konfliktusnak. Valószínűleg a demars hatása alatt Ficseff tábornok, Bulgária bukaresti követe ma megjelent Duca külügyminiszternél és kormánya nevében

biztosította Bulgária békés szándékairól

összes szomszédai irányában és közölte, hogy a bolgár kormány megfelelő intézkedéseket tett a macedónok ellen.

Nagyjelentőségű lépés a Balkán félsziget békéjének helyreállítása felé a „Berliner Tageblatt“ római értesülése, mely szerint

Olaszország és Görögország között barátságos szerződés

fog rövidesen létrejönni. Az olasz kormány hajlandónak nyilatkozott ellenszolgáltatások fejében Dodekanesos szigetét visszaadni Görögországnak, ő maga megelégszik Rhodos és Kasztoritos szigetek megtartásával.

Olaszország egyébként tegnap este ratifikálta az olasz-orosz kereskedelmi szerződést.

Az oroszokkal való sürgős megegyezés

Románia részéről is aktuális. Egyelőre azonban a kilátásba helyezett tárgyalások megkezdéséről semmi pozitív nyilatkozat nem hangzott el a román kormány részéről. Ugyilátszik, az oroszokkal való tárgyalások akkorra halasztódnak, ha már Ausztriával is meglesz a gazdasági szerződés.

Nistor bukovinai miniszter, az Ausztriával tárgyaló román delegáció vezetője kijelentette a „Dimineata“-nak, hogy a bécsi tárgyalásoktól sikert vár. Bécsben jól ismerik, magántanár volt az ottani egyetemen. A tárgyalások kapcsolatban vannak Seipel kancellárnak Bukarestben megkezdett tanácskozásaival.

A román delegáció március tizenharmadikán utazik Bécsbe.

Az osztrák-román tárgyalások befejezése után, amelyek a Ballplatzon fognak lefolyni, a delegáció technikai szakértői Bécsben maradnak, ahol résztvesznek az orosz-román konferencia munkájában.

Ezzel kapcsolatban a „Dimineata“ megjegyzi, hogy a bukaresti tárgyalások idején

mereteket sajátította volna el, az Ébredő Magyarok Egyesületéhez csatlakozott és különböző rendezvényekben és politikai akciókban vett részt.

A városi tisztifőorvos hivatalos jelentése kimutatja, hogy a fiatalabb orvosok hibás diagnózis miatt az elmúlt évben százötvenhat beteget szállítottak be életveszélyes állapotban a járvány kórházba, mert

a kezelő orvosok a fertőző betegséget az utolsó pillanatig sem ismerték fel.

A gyerekek százainál könnyű toroklobot konstataáltak az orvosok, holott skarlátjuk volt. Igen sok gyermek pusztult el a fogyatékos kezelés miatt. A Szent János-kórházban az asszisztensek excémát konstataáltak az egyik szülő nőn, akinek azonban himlője volt és minthogy nem különítették el, harminc gyerekágyas asszonyt fertőzött meg. A megbetegedett asszonyok közül igaz sokan haltak meg és sok újszülött pusztult el, akik szintén megkapták a himlőt.

Dr. Begha jelentésének végén formális

vádat emel a fiatal orvosgeneráció ellen és követeli, hogy kobozzák el okleveleiket

és kötelezzék őket a diagnosztikai tanulmányaik megisméjésére, mert további működésük eminens veszedelmet jelent a társadalomra nézve.

Románia kötelezte magát petroléum és élelmickek szállítására. Ez meg is történt, a szállítmányokat azonban még nem fizették ki. A kormány kérni fogja, hogy

Ausztria ipari cikkekkel egyenlítőse ki tar-tozását.

A román-orosz tárgyalásokat főleg a moszkvai kormány álláspontja késlelteti. A londoni „Daily Telegraph“ értesülése szerint a szovjetkormány tiltakozott az ellen, hogy a Bécsben összeülő román-orosz konferencián Inculetz is résztvegyen a román küldöttségben, aki jelenleg Beszarabiát képviseli a román kormányban. A szovjetkormánynak ugyanis még mindig az az álláspontja, hogy minden beszarabiai honos ma is orosz alattvaló. Ez más szavakkal — írja az angol lap — azt jelenti, hogy a szovjet ma is

vonakodik Románia fenhatóságát Beszarabiára elismerni.

Ilyen körülmények között nagyon valószínű, hogy a román-orosz tárgyalásokat meg fogja előzni az angol-orosz konferencia is, amely a két ország közti függő politikai és gazdasági kérdéseket fogja megtárgyalni. A konferencia április első felében ül össze és valószínűleg néhány hétig fog tartani. Az angol delegáció elnöke maga Macdonald miniszterelnök lesz.

Poincaré afférja egy bonapartistával

Páris, március 8. Poincaré a kamara pénteki ülésének befejeztével provokálta Dalunay bonapartista képviselőt, aki a vita hevében sértő szavakat kiáltott a miniszterelnök felé. A segédek a kamarai ülés gyorsirású jegyzeteiből megállapították, hogy a sértési szándék hiányzott Dalunay közbeszólásából és az ügyet békésen intézték el.

Husszein hedzsaszi király: kalifa

London, március 8. Trapezuntban nagy tüntetések voltak a török kormány ellen Medzsid kalifa eltávolítása miatt. Az elűzött kalifa átutazott Olaszországon. Különvonata érintette Milanót és este megérkezett Territetbe. Kisérletében van a felesége, két fia és három titkára. A kalifa négy órai otttartózkodás után folytatta útját Svájc bel sejébe.

London, március 8. Mezopotámiában a lakosság felajánlotta a kalifátust Husszein arab királynak, aki azt el is fogadta.

Hajnal László: Ilyen vagyok

(Verseskönyv. Szilágyi kiadása)

Ez a címe Hajnal László legújabb verseskötetének és ha könyvbírálatot szokás volna a címre is kiterjeszteni, akkor kénytelenek volnánk rámondani, hogy: nem hiszem. A „vagyok“ bizonyos megállapodottságot jelent, ha csak árnyalatban is és Hajnal László még messze van attól a ponttól, amely pályafutásának és költői fejlődésének végső határköve lesz. Ösztönös tehetség és a fejlődésnek még igen messzi horizontja áll előtte. Ez azonban nem jelenti azt, hogy mostani írásai érték szempontjából kezdő stációt jelentenek. Sőt. Az objektív ítéletnek meg kell állapítani, hogy Hajnal László verseskönyve talán az egyetlen, igaz, irodalmi értékű alkotás azok között a könyvek között, amelyek a legutóbbi évek során az erdélyi könyvpiacra megjelentek. Lírikus, a szónak legigazabb értelmében, mindenre rezonál és mindent saját magán átszűrve lát meg. Költeményei ösztönt és innen van az, hogy írásából szinte szobrászi precizitással meg lehet konstruálni Hajnal testi-lelki habitusát. Csak egy versét olvassuk és előtünk áll minden arcvonása: látjuk fiziognómiáját. És ez a legbiztosabb próbaköve minden igaz költőnek. Tehetségtelenek írásából csak elmosódott vonalak bontakoznak ki. De még a tehetségeknek is ritkán adatott meg, hogy egy-egy versbe, vagy néhány sorba össze tudják sűríteni egész énjüket. Ha igen, akkor ezek a sorok mindig közkinccsé, szállóigékké lettek. És a legnagyobb tehetségeknek sem adatott sok ilyen szálló ige. Hajnal könyvében van egy kicsiny szakasz. Négy sor az egész. Fénykép.

„Születésnapomra
Nem kaptam virágot
Kalapomhoz tűzöm
Az egész világot!”

Nagyon tud fájni, kicsit dacoskodik és grimaszkodva nyelvet ölt. Versei nagyon szépek, szavai sokszor csodálatosan muzsikálnak:

„Félő fákról perc alatt
Hull a lomb halomba
Egy ijedt őz most szaladt
Reszkető karomba...”

Hajnal László jelenleg husz éves és hogyha ezt a könyvet pályafutása első igazi stációjának vesszük, akkor meg kell állapítani róla, hogy olyan szép nekilendüléssel indult a magasság felé, amilyennel csak nagy pályafutók szoktak. Természetes, hogy a végzet kezében van minden, ami embersors. — A könyvet Szilágyi Ferenc adta ki, nagyon szép fehér papíron, kár, hogy tipográfiai tekintetben némi gondatlansággal. (g. j.)

Egy zsidósors

(29)

Regény. Dán nyelven írta Míer Aaron Goldschmidt

Nyolc nappal később, mikor Jákob nem bírta már tovább, hogy a külvilág felől minden hír nélkül éljen, kiment az intézetbe.

Gröndal és néhány orvosjelölt nyugodt komolysággal társalogtak és szívták pipáikat. Mikor Bendixen belépett, szinte úgy látszott, hogy észre se akarják venni. A társalgás tompa hangon tovább folyt.

Néhány perc múlva az egyik orvosjelölt elhagyta a szobát és egy pár öreg nadrággal tért vissza. Bendixenhez ment és azt kérdezte tőle:

— Bendixen, mennyit vagy hajlandó ezekre a nadrágokra kölcsönözni?

— Mit jelentsen ez? — kérdezte Jákob és piros lett mint a tűz.

— Ugyan ne teted már magad! — Ösmerjük az egész kis üzletedet a Grabovval és a kadéttal. Hát a dolog gyorsan ment, — ezt a mesterséget alighanem a polyák zsidóknál tanultad meg ilyen jól!

— Az egész intézetet megkapod kuncsaftnak, — mondotta egy másik. — Gondolni fogunk rád már csak a régi barátság kedvéért is.

Jákob arcán a vérpirosságot halálos sápadtság váltotta föl. Két karját mellén keresztbe fonta és úgy kérdezte:

— Mit mesélt rólam a Grabov?

— Oh, semmi különösebben figyelemre méltót, — mondta az orvosjelölt, aki elsőnek kezdte meg a kínos beszélgetést, miközben hatalmasan kinyújtózkodott a széken és két kezét nadrágzsebébe süllyesztette. — Egy kis megszokott jelenet a mindennapi életből: egy hadnagyoska meg van szorulva pénz dolgában és

Román-olasz szövetség készül

Az olasz sajtó éles támadása a kincstári bonok miatt. Zaharoff egymilliórdos haszna. Bratianu Vintila pénzügyi politikájának eredményei

(Cluj-Kolozsvár, március 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) Mária királyné olaszországi utazásával kapcsolatban sokat foglalkoztatja a bukaresti sajtót az olasz-román szövetség kérdése. Ebben a tekintetben feltűnést kelő cikk jelent meg a dr. Lupu szerkesztésében megjelenő „Aurora“ radikális lapban. A cikk római forrásra való hivatkozással megállapítja, hogy az olasz sajtónak egy része meglehetősen éles hangon foglalkozik Romániával és a szövetség megkötésére vonatkozó tárgyalások megindításának első feltételét abban állapítja meg, hogy a román kormány sürgősen és gyökeresen

rendezze a kincstári bonok és a magánadósságok kérdését.

Az olasz sajtó, írja az „Aurora“, feszült viszonyról beszél Olaszország és Románia között, egyben rámutat ennek a feszültségnek az okaira is. Különösen azt sérelmezik, hogy mi alatt a romániai kereskedők olaszországi tartózkodásukat igyekeznek rendezni, a pénzügyminiszter különböző megállapodásokat kötött Zaharoffal, a londoni ismert bankárral, akinek

mesébe illő nyereséget biztosított,

holott Zaharoff mindössz a Banca Commerciala-nál levő tizenhárommillió líra értékű bonokat tudta konszolidálni az olasz hitelezők javára. Erről a sérelemtől főleg a tekintélyes „Corriere Italiano“ irt, míg a „Nuovo Paeso“ már bizonyos konkluziókat is levon a kincstári bonok ügyéből.

Az olasz sajtó kedvezőtlen állásfoglalásából az „Aurora“ megállapítja, hogy a kincstári bonok konvertálása, amit Bratianu Vintila pénzügyminiszter a maga nagy eredményének igyekszik feltüntetni, egyáltalán nem járt haszonnal. Ellenkezőleg, a bonok konszolidációját már eleve elhibázták és

a külföldi bontulajdonosok még elégtlenebbek.

Ezzel szemben egyedül Zaharoffnak volt haszna a bonok konszolidációjából, aki ezért nyolcvanmillió frankot, vagyis az akkori árfolyam szerint mintegy egymilliórd lejt kapott. Ezek az áldozatok azonban nem hozták meg a kívánt eredményt és ezért van az, hogy amikor Románia politikai szövetséget keres Olaszországgal, a közvéleményt kifejező olasz sajtó egész

nyíltan ellenséges hangon ír Romániáról. Ez annál kínosabb, minthogy ezek a támadó cikkek Mária királyné ottlétekor jelentek meg. Egyes olasz lapok annyira megfélemlítettek a kötelező udvariasságról és jóialásról, hogy

Mussolini energikus kezével fenyegették meg Romániát.

Az „Aurora“ azzal fejezi be cikkét, hogy felhívja a kormányt, lássa, milyen eredményei mutatkoznak pénzügyi politikájának, egyben felszólítja a pénzügyminisztert, tartsa elsőrendű kötelességének, hogy az országot szabadítsa meg minden kellemtelenségtől és állítsa helyre Románia külföldi presztizsét.

Purimi ajándék

Kétszáz lej értékű könyvet kap ingyen az Uj Kelet minden előfizetője és állandó olvasója.

Agnon: És a meggömbödt kiegyenesedik	45 — L.
Alejchem: Leégett nemesek (kötve)	40 —
A 13 Rubinsohn	20 —
Gizskalay: Támár	85 —
Uj profeciók könyvéből	65 —
A titok	15 —
Kabbalisták és csodatevők	25 —
Kaczér: Gólem	15 —
Marton: A zsidó nemzet Erdélyben	100 —
Sas: Viviana (kötve)	60 —
Isten lábánál	15 —
Sokolow: Uj zsidó	50 —
Szabó: Szent Eliz	50 —
Ujvári: A bosszúdító Isten	50 —

Ezt a hatszáz lejes sorozatot négyszáz lejért (és portó) szállítja az Uj Kelet könyvosztálya, mely a páratlan kedvezményt purimi figyelemességül kizárólag az Uj Kelet előfizetőinek és állandó olvasóinak tartja fenn. A megrendelésnél jelezni kell az előfizetés számát, illetőleg a bizományos nevét, akitől az olvasó a lapot kapja. A kedvezményes szállítás bezárólag március 20-ig történik.

— Rendelet az idegei állampolgárok kiutasítására. Muresan prefektus ma délelőtt távirati rendeletet kapott a belügyminisztériumtól, amely utasítja a prefektust, intézkedjék a kolozsvári közbiztonsági közegeknél aziránt, hogy mindazon idegen állampolgárok, akiknek tartózkodási engedélye lejárt, vagy az ország területének elhagyására utolsó terminust kaptak, huszonnégy órán belül feltétlenül hagyják el Románia területét.

nagyon fontos mondánivaló nyomja a szívét.

— Nevét nem mondta meg?

— Nem, de valami katonatiszt volt, — biztosan vissza jön majd hamarosan. Azt mondtam neki, hogy Bendixen ur nemsokára itthon lesz.

— Jó, — mondotta Jákob és benyitott a szobájába.

— Bendixen ur, — tartóztatta még a házvezetőnő, — talán rosszul érzi magát? Olyan sápadtnak látszik és a szemefehérje egészen vörös. Ne főzzek egy csésze jó meleg kávé?

— Nem, köszönöm, — mondotta Jákob és benyitott szobájába.

Nemsokára aztán megérkezett Grabov.

***

— Most aztán meghalt! — kiáltott Grabov.

— Kicsoda? — kérdezte Jákob és megfogódzott az asztalban.

— Az a hölgy, akinek maga azt a levelet írta.

— Nos és mit segíthetek én a dologban? — mondotta Jákob és odátamolygott egy székhöz.

— Hogy mit segíthet maga a dologban? Mi állott abban a levélben, amit küldött neki? Ágynak esett és állandóan egy levél után sikoltozott és egyre azt kérdezte, hogy honnan jött.

— Feküdt? Hát beteg volt?

— Igen, — súlyos lázba esett.

— Na, hát olyan különös eset az, hogy beteg emberek fantáziálnak?

— Hm, no igen... Maga mindenesetre olyan nyugodtan viselkedik, hogy hinnem kell magának. Én már szinte azt hittem, hogy mérgezett papírra írta azt a levelet.

— Hahaha! Hogy milyen vádakat tud az ember kitalálni!

(Folyt. köv.)

Az Uj Kelet napján Szerkesztő feléle sz az Uj Kelet jelöléséről feléle Gröndalban Rad hirt

ből jelen utazási v nemosak a svájci díjtalanu

sági iga sági igaz felkerestü igazolvány főnöke m A személ négy nap hogy az hogy a k az igazolv tolongás, künk is aki a kel nem vált el és ez a lakosok régi utó tüze, de meg szem laul jele ban az ig megbüntete cselekszik

kat. Teg előállító engedély sított. A gának az enged kihágást kétezer a nála

restből je este ülés elnökleté nőke ráu sürgős sz gyáripar megtartá a kormár legrövide a bizotts sítást h illetéket A vadáll ben állap 83, szat vadszárn kint. A kivíteli állapitan

curestibő nyu pez azt a re resti kül szám ere Minthogy bennefog két üveg tek be. vetségek mulatók becsemp A csemp

HIREK

Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja
 Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő.
 Felelős szerkesztő: Dr. Marton Ernő
 Az Uj Kelet cikkeinek utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.
 Előfizetési árak: Erdélyben 30 lej havonta, 170 lej félévre 320 lej, egész évre 620 lej.
 Romániában és külföldön az „Uj Kelet” részére kizárólag Rador Publicitate (Bucuresti, Str. Gen. Berthelot 1.) hirdetési iroda vesz föl hirdetéseket.

Svájc eltörölte a vizumkényszert. Genf-ből jelentik: A svájci kormány eltörölte az átutazási vizumilletéket. Ezentúl svájci vizumot nemcsak a konzulátusoknál, hanem közvetlenül a svájci határon is meg lehet szerezni teljesen díjlanul.

Mindenki váltsa ki a személyazonossági igazolványát. Most, hogy a személyazonossági igazolványok kiállítására újabb megkezdődött, felkerestük a bejelentőhivatal főnökét, akitől az új igazolványok kiállításáról érdeklődtünk. A hivatal főnöke munkatársunknak a következőket mondta: A személyazonossági igazolványok kiállítása már négy napja kezdetét vette. Örömmel konstatom, hogy az új utaszerinti beosztás által elértem azt, hogy a közönség kevés várakozás után megkapja az igazolványát. A multban többiben előfordult tolongás, ami nemcsak a közönségnek, hanem nekünk is kellemetlen volt, megszűnt és mindenki, aki a kellő iratokkal el van látva, zavartalanul megkapja igazolványát. Azok, akik a kitűzött napon nem váltják ki igazolványukat, kihágást követnek el és ezeket szigorúan meg fogom büntetni. Azok a lakosok, akik olyan utcákban laknak, melyek a régi utcabeosztás szerint már egyszer ki voltak tűzve, de valamilyen okból még eddig nem kapták meg személyazonossági igazolványukat, haladéktalanul jelentkezzenek a rendőrség bejelentő hivatalában az igazolványukért, mert azt aki ezt nem teszi, megbüntetjük. Tehát mindenki a saját érdekében cselekszik, ha igazolványát a kitűzött napon átveszi.

Büntetik az engedély nélkül árusítókat. Tegnap délután Teleguciu rendőrkapitány előállította Polykman József kisenői lakost, aki engedély nélkül különböző ruhaszöveteket árusított. A jelenleg életbenlevő törvény ezt kihágásnak minősíti. A járásbírósg ma tárgyalta az engedély nélkül árusító kereskedő ügyét, a kihágást beigazoltnak látta és a kereskedőt kétezer lej készpénzre, háromnap elzárásra és a nála talált ruhaszövetek elkobzására ítélte.

A beviteli vámok módosítása. Bukarestből jelentik: A Legfőbb Vámbizottság tegnap este ülést tartott Gheorgiu pénzügyi államtitkár elnöklésével. Napirend előtt Cerchez, az UGIR elnöke rámutatott a beviteli vámok módosításának sürdős szükségére annál is inkább, mert az ország gyáriparosai kötelezték magukat a jelenlegi árak megtartására. Gheorgiu államtitkár kijelentette, hogy a kormány foglalkozik ezzel a kérdéssel és azt a legrövidebb időn belül el is intézi. Élénk vita után a bizottság a következő kiviteli vámitételek módosítását határozta el. A len- és kendermag kiviteli illetékét leszállítják a többi olajmagvak illetékére. A vadállatok bőrének kiviteli illetékét 40-60 lejben állapították meg kilónként a vámtarifá 82. és 83. szakaszaiban foglalt specifikálás szerint. A vadszárnyashus kiviteli díja 35 lej lesz kilogramonként. A gipsz exportdíja 1000. Több más cikk kiviteli illetékét a legközelebbi ülésen fogják megállapítani.

Pezsgőcsempészeket lepleztek le. Bucurestiből jelentik: Az itteni vámhivatal nagyarányú pezsőcsempészt leplezett le. A csempészek azt a rendelkezést használták ki, hogy több bukaresti külföldi követtség számára külföldről bizonyos szám erejéig vámentesen lehet pezsőt behozni. Minthogy a pezsősládákon nincs feltüntetve a bennefogott üvegek mennyisége, a szokásos tizenkét üveg helyett harminc üveg pezsőt csempészték be. A szokásos tizenkét üveget átadták a követtségnek, míg a tizenhét üvegen különféle mulatók tulajdonosai osztozkodtak. Az ilyenformán becsesempészett pezső értéke eléri az egymillió lejt. A csempészek ellen az eljárás megindult.

A CFR. szénszükséglete. Bukarestből jelentik: A CFR. vezérigazgatósága áprilisban 270 000 tonna szénre árlejtést fog kiírni. A pályázatban csehszlovák, angol, francia és török bányaeérdekeltségek vehetnek részt. A herakleai török szén egy része már megérkezett és a vele való kísérletek kitünően beváltak.

Testvérgyilkosságért nyolc évi fegyház. Testvérgyilkossággal vádolva állt tegnap a törvényszék elé Stefan George papfalvi legény. A vádirat szerint a mult év júniusában fejszével meggyilkolta a nála két évvel idősebb bátyját. A gyilkosságra a testvéri féltékenység vitte. Csak ketten voltak testvérek és atyja jobban szerette az idősebb bátyját. Stefan George félt, az apja meghal és a nagyon nagyobb részét a bátyjára hagyja. Az a gondolat valóságos gyűlöletet szított az amúgy is izgága természetű legényben. Egy este kocsimárból hazajövet az istállóból fejszét vett magához és a gyanútlanul alvó bátyját a fejszével halálra szította. A gyilkosság elkövetése után, hogy tettét palástolja, bátyja holttestét kivonszolta az utcára és a véres fejszét az udvaron a trágyadomb alá ásta. Másnapra a gyilkosság kitudódott és a testvér gyilkos legényt letartóztatták. A törvényszék tizenkét évi fegyházra ítélte. A gyilkos az ítélet ellen felebbezett. A törvényszék tegnap hirdette ki a bukaresti tábla ítéletét, amely Stefan George büntetését tizenkét évről nyolc évre szállította le. Az ítélet meghallgatása után Stefan George a földre vetette magát és előbb ájulást, későbben örvöngést szimulált. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy nincs semmi baja. A gyilkos legényt visszavitték a fegyházba, melynek nyolc évig lesz a lakója.

Kereskedők mozgalma az új lakbérleti törvény ellen. Timisorából jelentik: A kereskedők egyesülete március hatodikára Oradea-Mare Nagyváradra az erdélyi és bánági kereskedőket kongresszusra hívta össze. A gyűlésen az új lakbérleti törvénynek a kereskedőkre sérelmes rendelkezései ellen fognak tiltakozni. A kongresszusra meghívást kaptak az összes rokonegyesületek is.

Aki azért lop, hogy a menyasszonynak jegygyűrűt adhasson. Néhány nappal ezelőtt Abraham Sámuel bejelentette a rendőrségen, hogy ismeretlen tettes lakásáról ellopott egy briliáns kövel diszített aranygyűrűt és a felesége jegygyűrűjét. Az aktákat nyomozás végett Crajan detektívnek adták ki, aki a tegnapi nap folyamán a tettest Gold Márkus állásnélküli péksegéd személyében letartóztatta. A letartóztatott eleinte mindent tagadott, de a bizonyítékok sulya alatt megtört és vallani kezdett. Elmondotta, hogy szerelmes egy lányba, akit feleségül akar venni, de nem volt pénze, hogy az eljegyzést megtarthassák. Elhatározta, hogy az eljegyzéshez szükséges pénzt, ha kell, betörés útján is megszerzi. Egy alkalmas pillanatban belopódzott Abraham Sámuel lakására, a két gyűrűt magához vette és feltűnés nélkül távozott. A lopás után az eljegyzéshez szükséges jegygyűrű már megvolt, csak még pénz kellett volna. Hogy a szükséges pénzt is előteremtse a briliánskövel diszített gyűrűt a Zöldfa-vendéglőben ötszáz lejért értékesítette. A rendőrség a vallomás alapján az eladott gyűrűt lefoglalta, a jegygyűrűt pedig Gold Márkus menyasszonynak az újjáról huzta le. A póruljárt völegényt ma délután átkísérték az ügyészségre.

Egységes ipartörvény. Bucurestiből jelentik: Minthogy Romániában a csatlakozott részek különböző ipartörvényei érvényesek, az a helyzet állott elő, hogy az ipartörvényt az egész országra egységesíteni kell. A regáti, erdélyi, bukovinai, dobrudzsai, beszarábai és a kikötővárosok ipartörvényeit olyan módon akarják egy platformra hozni, hogy ez az iparfejlesztést elősegítse. Fontos ez kiviteli és vámuügyi tekintetben is. Ezért az ipari és kereskedelemügyi minisztériumban egységes ipartörvényt készítenek elő. A tervezet három ipari kategóriát ismer: a gyáriparosokét, a középiparosokét és a mesterek kategóriáját. Gyáriparosnak deklarálja a törvénytervezet azt, aki husz alkalmazottnál többet foglalkoztat, középiparosnak, ki legalább három alkalmazottat tart, beleértve a tanoncokat, iparmesternek pedig azt, aki legfeljebb két munkást foglalkoztat. Az új törvény a képesítésre vonatkozó régi intézkedéseket fentartja, a tanoncidőt pedig minimális két évben állapítja meg.

A KEREN KAJEMET LEJISZRAEL KÖZLEMÉNYE

Avivák!
 Barisszidnusok!
 K. K. L. Biztosok!

Március 10.

Állítsátok össze, osszátok ki az utcák szerint összedílt névsort a gyűjtőcsoportoknak. Irjátok be előre a gyűjtőívékbe a felkeresendő családok neveit.

Purim hete Erec Jiszraelé!

Hétfőn munkába lépnek a bécsi bankhivatalnokok. Bécsből jelentik: A banktisztviselők sztrájkjának megszüntetésével kapcsolatos tárgyalásokat szombaton hajnalban befejezték. Hétfőn reggel minden bankban megkezdődik a munka.

A Frankl Andor cég fizetéseképtelensége. Budapestről jelentik: Az utolsó évek legnagyobb fizetéseképtelenségét jelentették be a napokban. Frankl Andor gabonakereskedő ellen a rendőrségre nap-nap után érkeznek feljelentések. Eddig harminc bünyefitő feljelentést tettek Frankl ellen. A károsultak hatmilliárdal jelölik meg azt az összeget, amelyet a cég bukása következtében elvesztenek. A legnagyobb hitelező az osztrák Freund-Farrage cég, amely 1259 millió osztrák koronát követel. Frankl családja harminc-negyven százalékos kiegyezést ajánl.

Válás után. Szerdán, március 12-én mutatja be a kolozsvári Magyar Színház Karácsony Benőnek, az ismert erdélyi írónak „Válás után” című háromfelvonásos társadalmi drámáját. Az elmúlt évben a marosvásárhelyi színház mutatta be erdélyi írónál szokatlan nagy sikerrel a darabot, amelyet akkor közönség és sajtó osztatlan nagy elismeréssel fogadott. Karácsony Benő drámája, mely az elvált házastársak problémáját viszi színpadra izgalmas, de mindvégig finomszövevű mese keretében, nemcsak külső hatásaiban, de belső értékeiben fogva is egyike az utóbbi évek legjobb színpadi alkotásainak. A rendkívüli érdeklődéssel várt darabot parádés szereposztásban fogja a színház bemutatni. A főbb szerepeket Poór Lili, Lengyel, Forgács, Mihályfi és Tárjai Bőske játsszák.

Az oradeamarei (nagyvárad) Ceire Mizrahi egyesület március 16-án nagyszabású purimestélyt rendez. A program még nincs összeállítva, de a jelek szerint az estélynek nagy sikere lesz. Már most óriási az érdeklődés a purimestély iránt, amelyen Giszkalay János is résztvesz. Giszkalay erre az alkalomra irt prológusát fogja előadni. A műsor többi száma között szerepel egy zsidó szindarab, több aktuális kuplé és táncduett. A részletes műsort néhány nap múlva a rendezőség közzéteszi. Az estély tiszta jövedelmét az erdélyi kolónia javára fordítják.

Nagyváradon az Uj Kelet részére hirdetéseket és előfizetéseket felvesz Blum Zsigmond, Oradea-Mare, Str. Alexandri (Teleki-u.) 4. szám. Telefon 8-53. (Rosenberg Jenő bórkereskedésében.)

☆

Arcodon ha sok a

Miteszer

Kaiser-Borax

Ez ellen biztos szer

☆

milliárdos
 aniáról. Ez
 támadó cik-
 entek meg.
 edkeztek a
 hogy
 nyegették

oikkét, hogy
 eredményei
 ak, egyben
 sa elsőrendű
 szabadítsa
 illtsa helyre

ap ingyen az
 olvasója.

45 - L.
 40 -
 20 -
 85 -
 65 -
 15 -
 25 -
 15 -
 15 -
 100 -
 60 -
 15 -
 50 -
 50 -

egyszáz lejt
 ztálya, mely a
 sségül kizáró-
 andó olvasói-
 felezni kell az
 ányos nevét,
 kedvezményes
 ténik.

lampoigárok
 ma délelőtt
 minisztériumtól,
 edjék a kolozs-
 hogy mind-
 tartózkodási
 ületének elha-
 szonnyeg órán
 területét.

a a szivét.
 sz volt, —
 Azt mond-
 nem sokára

és benyitott

tatta még a
 magát? Olyan
 érje egészen
 leg kávét?
 lottta Jákob

Grabov.

ltott Grabov.
 kob és meg-

a azt a leve-

a dologban?
 olygott egy

a dologban?
 küldött neki?
 vél után si-
 hogy hou-

tt.
 et az, hogy

mindenesetre
 hinem kell
 m, hogy már-

vadásokat tud
 (Folyt. köv.)

A „Hercules”-Tápsör páratlan minőségű Czell-Sörgyár Cluj-Kolozsvár

KÖZGAZDASÁG

***
 # A Romániai likőr- és esszencia-gyárosok egyesülete beleolvadt a Sfatulba. Bucurestiből jelentik: A romániai likőr- és esszencia-gyárosok a Sfatul helyiségében nagygyűlést tartottak, amelyen a szeszgyárosok az ország minden részéről képviseltették magukat. A gyűlésen Senkovici városi főorvos elnöklettel és hosszabb beszédben fejtette ki a közegészségügy szempontokat és az alkohol mérgező hatását. Együttal azonban kijelentette, hogy a szeszitalok gyártásánál lelkiismerettel és becsülettel meg lehet gátolni az alkoholos italok szervezetet romboló erejét. Nagyon örül annak, hogy azok, akiknek a szeszitalok előállítására a hivatásuk, megszívlelik a szociális szempontokat. Leibovici, Mihail, Josif Lázár szöveget fel ezután a kari szolidaritás érdekében. Alex Mihail a hamisítás ellen, Peciu az új szeszadótörvényjavaslat ellen, míg Brinc B. a titkos kereskedelem ellen szólalt fel. Az egyesület főtitkára, S. A. Blanc kifejté, hogy a Sfatult erősíteni kell, mert csak az egész kereskedő és termelő társadalom egysége útján lehetséges elérni azokat a célokat, amiket a szeszgyárosok maguk elé tűztek. Indítványozza, hogy a romániai likőr- és esszencia-gyárosok egyesülete mint testület lépjen be a Sfatulba, melynek egyik tagozatát fogja képezni. Ezután a választásokat ejtették meg. Az egyesület elnöke Otto Péter lett, alelnökei: Petrescu mérnök és B. Leibovici. Tanácsstagok: D. Mihailescu, Noel Brinc, pénztáros: N. Peciu, titkár: J. H. Blanc, jegyző: A. Weis. A választmány dr. Czell

Vilmos (Brasov), L. Fronius (Sibiu), Bognár és Szántó (Cluj), Capatana (Brasov), Max Adler (Bucuresti), N. Baboanu (Bucuresti) és Alex F. Mihail (Bucuresti). Számvevő Czell Jenő és Capatodi mérnök,

A mai valutapiac

Bukarestben a francia frank 7.30-ra esett, a lej Zürichben 301.25-re ment vissza. A devizák mindazonáltal nem szilárdultak különösen, ami annak a jele, hogy a piac bizik a lej néhány ponttal való emelkedésben. Az árak ma így alakultak: osztrák korona 372-376, magyar korona 380-400, cseh korona 546-549, francia frank 7.90-7.95, svájci frank 33.00-33.05, dollár 190-191, font sterling 820-823, olasz lira 8.20-8.23, dinár 2.30-2.35.

Valutapiac március 8-án:

Bukarest. Devizák: Páris 730, Berlin —, London 815, Newyork 185.5, Róma 815, Zürich 32.90, Bécs 26.75, Prága 545, Budapest 30, Varsó 20.

Bukarest. Valuták: Napoleon 720, márka —, leva 130, török lira 95, font sterling 805, francia frank 750, svájci frank 33.00, olasz lira 800, drachma 300, dinár 230, dollár 188, lengyel marka 20, osztr. korona 27, magyar korona 30, cseh korona 540.

Zürich. Nyitás-Zárlat: Berlin 130-130, Amsterdam 215-215.5, Newyork 578⁷/₈-578¹/₄, London 2480-2481, Páris 21.775-21.25, Milano 2462.5-2450, Prága 1675-1675, Budapest 87.5-86.5, Belgrád 723¹/₈-725¹/₈, Bukarest 301.25-301.25, Varsó —, Bécs 81.65-81.65.

***
 # Megszűnt a „Plutus“. A „Plutus“ című elevenen szerkesztett bukaresti közgazdasági napilap mai száma bejelenti a lap megszűnését. A szerkesztőség egy részét az „Argus“ lapvállalat vette át.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

I. Sole, Brassó. Fuchs-féle németnyelvű bibliája nincs a könyvosztálynak.

Sch. Mór, Tasnád. 1. Minden ilyentermészetű kérdésben az Erdélyrészi Palesztinahivatal (Cluj, Calea Regele Ferdinand 48.) ad részletes felvilágosítást. 2. A másik ügyre vonatkozólag levélben válaszolunk.

Kanada és Mexikó. Kanadában — tudunkkal — egy évig, Mexikóban hat hónapig kell laknia, hogy bevándorlási engedély nélkül az Egyesült-Államokba utazhasson. Forduljon az angol, vagy inkább az amerikai konzulátushoz.

V. Adolf, Arad. 1. Valamennyi kérdésre kimerítő választ talál az Uj Kelet márciusi hetedik számában „B. Lipótné, Arad“ jelzésű szerkesztői üzenetünkben. 2. Levél meg.

Sobafasz. 1. Cuba szigetétől mindegy 2600 kilométernyire, Buenos Ayres argentinai kikötőtől pedig körülbelül 17.000 kilométernyire van Newyork. 2. A két előző államba bevándorlási engedély nélkül is beengedik. Román utlevélre a spanyol, illetve argentinai vizumon kívül minden olyan állam vizuma szükséges, melynek határait utközben átlépi. 3. A nagyobb városokban vannak zsidók, de nem sokan. Számuk alig egy-kétezer. 4. Legjobb utirány kétségtelen Hamburg—Anglia felé van, de ez sokkal drágább, mintha romániai kikötőből indul.

G. J. Careii-Mare. Valamennyi kérdésével forduljon az Erdélyrészi Palesztinahivatalhoz (Cluj, Calea Regele Ferdinand 48.)

S. Bözsi, Timisoara. Könyvosztály közli, az ön részére küldött csomag visszaérkezett, mivel közelebbi címét nem közölte. Sürgősen írja meg pontos lakcímét, hogy a megrendelt könyvek szállíthatók legyenek.

VÁSÁROLJON A TERMELŐNÉL!

EREDETI GYÁRI ÁRAK!

GYAPJUIPAR R.-T.

SAJÁT GYÁRTMÁNYU GYAPJUSZÖVETEK.

CLUJ, CALEA VICTORIEI 24.

יין כשר של פסח

Köser husvétii erdélyi uradalmi fajbórok nagyban elárusítása Bognár és Szántó Erdélyi Kereskedelmi R.-T. Cluj, Calea Regele Ferdinand 70. sz.

יין כשר של פסח

של פסח HUSVÉTI ÁRU של פסח

Értesítjük igen tisztelt vevőinket és a fogyasztó közönséget, hogy ez évben ismét forgalomba hozzuk a tiszta cikóriából készült közkedvelt

של פסח UHU kávépótlékot,

mely főtisztelendő Koppel Reich ur a budapesti aut. orth. h. közszeg főrabbiának szigorú felügyelete alatt készül és ennél fogva rituális szempontból minden igénynek megfelel.

Előjegyzéseket elfogad:

Hienz Vilmos, Kolozsvár,
 Biró József, Nagyvárad,
 Trattner Sámuel, Szatmár,
 Grosz Lajos és Fia, Temesvár.

Kőbányai Polgári
 Serfőző- és Szent István
 tápszerművek r.-t.

I. Nacht

SOCIETATE IN NUME COLECTIV

CLUJ

Str. Memorandului
 20

Telefon: iroda 8-53, raktár 8-54
 Távirati cím: Metallnacht

Uj szállítmány
**bádog, cső, fém,
 csavarárúk,
 vasutikocsialkatrészek**

stb. stb. megérkezett

Engros árak! Kérjen árajánlatot!

Ha művészi kivitelű

butort, zongorát

akar venni, ne Marosvásárhelyre és tekint
 sajnálja az utat SZÉKELY és RÉTI meg a
 ERDÉLYRÉSZI BUTORGYÁR RÉSZV.-TÁRS. butortermei
 sztalosok furnirszkülségeit legolcsóbban itt szerezhetik be

Használjunk kizárólag

PLANTOL

legjobb növényzsírt, mert ez
 tiszta, egészséges és klados!

כשר של פסח
 áru

Főtisztelendő Fuchs Benjámín nagyváradi
 főrabbi felügyelete alatt készül, szigorúan
 ortodox rituális előírás szerint.

Képviselet: HIENZ VILMOS Cluj

SZÍNH

A RO

Vasárnap: Sá

A MA

Vasárnap d. u

Este: (

kával.)

Hétfő: Balga

Kedd: Névtel

Uj szer

Szerda: Válás

Csütörtök: Va

Péntek: A Lub

nek val

Szombat délut

adása. 1

Este: A vén

bérlet 4

Vasárnap délt

déjjáték

Egynegyed

déjjáték

Este 8 óra

Hétfő: A vén

M

Select-

szerelemi drám

nichelli és Li

pompás 2 fel

Hétfő, 1

Uránia

(Fiacskám) a

8 éves művés

Hétfő, 1

Apolló

A sóhajok hi

dráma 4 rész

Luciano Alber

Első Erd

Cluj

Telefon interurb

Ékszerár

Fogászati

és forraszt

Kienle és S

Osak

APRÓHIRDETÉSEK

Butor! Legolcsóbb bevásárlási forrás. **Klein Izsák, Unió-u. 21. 1581**

Gépajourózás fehérneműbe is gyorsan és szépen készül a „Mühimző Szalonban, Unió-u. 15. 6818

Erdély területén jól bevezetett, prima referenciákkal rendelkező

utazót keres azonnali belépésre nagy textilvállalat

Szives ajánlatokat a lap kiadójába „Agilis” jelígre kérünk.

Ügyes segéd üveg- és porcellánzakmába felvétetik. — Ajánlatokat kér Schwimmer Ernő Dej. 6909

Keressék gyermekeim mellé azonnala németül perfektül beszélő nevelőnőt, ki az elemi osztályokra is előkészít. Ajánlatokat Násch Lipót Miresul-Mare, jud. Satu-Mare kérek. 6912

170 hl. fajbor egy tételben valamint kisebb tételekben eladó a helybeli főrabbi igazolványával ellátva. — Ért. kezbeni íj. Gegesi Józsefnél, Turda. 6914

Olcson eladom egészségi okokból 3000 méter tűzifát, a vételár egy részére megfelelő biztosíték ellenében várakozom. Tudakózhatni Gheorghe Obancea tulajdonosnál Clujon Str. Radu 2. A déli 12-2 óra között. 6915

Sürgősen eladó vagy tökével rendelkező társ kerestetik folyamatban lévő erdőkitermelési vállalatba, amelynek kétezer méter tűzifája már készen van. Tudakózhatni Szilágyi Farkas tulajdonosnál Cluj, Str. Cogalniceanu No. 12. 6916

Fogászok figyelmébe!

Erdély legnagyobb városában, belvárosban, több évi jól bevezetett gyakorlattal, legelegánsabban berendezett fogorvosi rendelőhöz csatládi ok miatt társat, esetleg a rendelő átvételére vevőt keresek.

Cim: WEISZ ELEK CLUJ Uránipalota

Negyedéves medikus talmudot és középiskolát tanitana reggeli és lakás ellenében. Hermann, Căseanu 24. 6917

Intelligens fiatal ember irodai alkalmazást keres. Leveléket „Szorgalmas” jelígre a kiadóba kér.

Aradi lakbértörvényvédte uri lakás elcserélhető — esetleg reáfizetéssel is — cluji lakással, azonnal vagy később. Bővebbet Serban, Cluj, Attila-u. 15. 6920

Kittinó Ehrbar-zongora 2-30 m. hosszú, egyesületeknek, iskoláknak rendkívül megfelelő és egy elsőrendű pianino eladó. Megtekinthető Triska zongorakartárában Cluj, Str. Saguna 14. Telefon 419.

10 hold öntözhető szántó cluji határban, Szamos mellett, azonnal bérbeadó. Serban, Attila-u. 15. 6920

PARFUMS · POU DRES · LOTIONS

LT · PIVER

AZURÉA POMPÉIA
FLORAMYE TRÉFLE INCARNAT

RAKTÁRRÓL SZÁLLITHATÓ GÉPEK:

45 HP Marschal félstabil gőzgép, 25 HP Máv. locomobil, 3/8 Ganz hengerek, 13-5 m³ fűtőfelületű 6 atm. állókazán, 3 HP benzinnemű, kétoldalt szitáló Radia-szíták, felvonók, maguzó henger.

Hoffmann Sándor gépészmérnök gépműhelye Cluj-Kolozsvár, Székely-ut 2. szám alatt

Modern üvegesiszolda és tükörárugyár

PÉCHY ÉS TÁRSA

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD), STR. SAGUNA (KAPUCINUS-U.) 20

Készíti a legszebb tüköröket és butor-üvegeket minden méretben és Ujrafoncsorozás mennyiségben! Kérjen árajánlatot

Nélkülözhetetlen

villamos vízmelegítőkülönlegességek orvosok, ak, fogorvosoknak, vízvezetékes mosdókhoz, villamos zseblámpák különlegességek utazáshoz és robbanóanyagok kezeléséhez, soha el nem romló előszobacsengő minden lakásban! Vételkényszer nélkül működésben megtekinthetők

Pallos és Markó okl. gépészmérnökknél Cluj-Kolozsvár, Strada N. Jorga (Jókai-utca) 7. Telefon 650.

Lusztig és Nussbächer
cukorkakülönlegességek állandó raktára
Cluj, C. Reg. Ferdinand 31

Zsák Zsineg Kötél
HAVAS DEZSÓ TIMISOARA

Önmaga ellen vét, ha nem Nagy és Szilágyi-

nál festeti és tisztítja ruháját. Cluj, gyár Strada Barițiu (volt Malom-utca) 4. Felvételi helyek: Kosuth Lajos-utca 36. és Galamb-utca 23. szám alatt

Braun Arnold

Oradea-Mare (Nagyvárad), Szarvas-sor 17
Villanyerőre berendezett

bádógáru üzeme

Nagy raktár kitélesített ürmértékekkel és háztartási felszerelésekkel

Figyelem a nagy vashid sarkára!

A címre íg oljen

Aranyat, platinát és drágaköveket a legmagasabb árban beváltok. Legolcsóbb bevásárlási forrás ékszerekben, órákban, dísztárgyakban

Markovits Bernát ékszerész

A tavaszi divat legszebb anyagjai nagy választékban megérkeztek

Köpeny-, costum-, ruha- anyagok. Mintás maroquen jumperre, sálra, kalapokra. Elsőrendű minőségek Gyári árak

Grünwald és Steiner

női divatkülönlegességek áruháza
Cluj, Piața Unirii No. 12. Telefonszám 9-61

Szőlőoltvány

amerikai alanyvessző garantált fajtisztá kapható

Caspari Fr.-nél, Medgyes

Tessék íjegyzekeket kérni! Kappal Anzeige Sibiu

Raglánok,

öltönyök, gyermekruhák megérkeztek

M. Neumann

céghez Cluj, Piața Unirei 14.

Telefon 431.